

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 11
2025

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 11

Рівне, 2025

Студентський дайджест : збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти.
Випуск 11. Рівне : РДГУ, 2025. 70 с.

Головний редактор :

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, в.о.ректора, Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчий редактор :

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної колегії :

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук професор, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Юрчук Олена Сергіївна – здобувач ступеня PhD кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету за спеціальністю 053 «Психологія».

*Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ
(протокол № 12 від 22 грудня 2026 року).*

Отже, результати дослідження свідчать про складну природу стосунків у юнацькому віці, де емоційні, соціальні та поведінкові аспекти тісно переплетені, визначаючи загальний досвід молодих людей у стосунках.

Список використаних джерел

1. Психологія розвитку особистості у підлітковому та ранньому юнацькому віці : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. К. В. Седих. Полтава : Астрія, 2018. 342 с.
2. Фрейд З. Три нариси з теорії сексуальності. *Психологія і суспільство*. 2008. № 4. С. 45–91.
3. Kernberg O. *Love Relations: Normality and Pathology*. Yale University Press, 1996. 220 p.
4. Lee J. A. *Love Styles: The New Way to Love*. New York : Dutton, 1988. 352 p.
5. Sartre J.-P. *L'être et le néant*. PARIS : S é bastien-Bottin, 1943. 722 p.

УДК: [159.922.73:159.923]:364-787.522

КРЕАТИВНІСТЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: УМОВИ ТА МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ

Мороз Софія, здобувачка ОС «бакалавр»

спеціальності 013 Початкова освіта, III курс, заочна форма навчання, РДГУ
Науковий керівник: Касаткіна-Кубишкіна О. В., канд.психол. наук, доцент

Постановка проблеми. У сучасному світі стрімкого технологічного розвитку та змін креативність стає однією з найважливіших компетентностей особистості. Особливо актуальним є розвиток творчого мислення у молодших школярів, оскільки цей період характеризується високою пластичністю мозку, активним пізнанням нового та формуванням основ майбутньої діяльності. Незважаючи на значний інтерес до проблеми розвитку креативності, питання ефективних методів її стимулювання у початковій школі залишається відкритим [1, с. 45]. Саме тому необхідно дослідити особливості розвитку креативного мислення та визначити оптимальні психолого-педагогічні умови, які сприяють формуванню творчих здібностей.

Вагомий внесок у дослідження креативності зробили такі зарубіжні науковці, як Е.П. Торренс, відомий своїми дослідженнями тестів креативності, Дж. Гілфорд, який розробив теорію дивергентного мислення як ключового аспекту творчості. Серед вітчизняних дослідників, чії праці є цінними у контексті розвитку креативності молодших школярів, можна виокремити О.Л. Музику, яка досліджувала психологічні особливості творчого розвитку дітей молодшого шкільного віку. І.О. Синицю, яка розглядала питання розвитку творчої активності молодших школярів у навчальній діяльності, та В.О. Моляку, чії праці раці охоплюють питання теорії творчості, психологічної діагностики креативності та розробки практичних методик стимулювання творчого мислення та обдарованості в молодшому шкільному. Попри значний науковий інтерес до розвитку креативності молодших школярів, її специфічні прояви та методи її стимулювання в умовах невизначеності, що є особливо актуальним для сучасної України, потребують подальших глибоких розвідок.

Метою дослідження є визначення особливостей розвитку креативності у молодших школярів та обґрунтування психолого-педагогічних умов, які сприяють формуванню творчого мислення в учнів початкової школи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток креативності у молодшому шкільному віці залежить від багатьох факторів, серед яких важливими є психологічні особливості дітей, методи навчання та роль педагога. Молодші школярі відзначаються високою пізнавальною активністю, уявою та допитливістю [2, с. 12]. У цьому віці вони легко сприймають нову інформацію, але швидко втрачають інтерес до одноманітної діяльності. Важливо створювати середовище, в якому дитина може проявляти свої творчі здібності без страху помилитися.

Підтримка ініціативності, самостійності та впевненості у власних силах є основними чинниками розвитку креативності [3, с. 37].

Задля стимулювання креативності, доцільно використовувати наступні методи:

- *Використання нестандартних завдань та ігрових методів.* Гра є основним видом діяльності молодших школярів, тому впровадження творчих ігор та інтерактивних завдань сприяє розвитку уяви та асоціативного мислення [4, с. 21].

- *Розвиток дивергентного мислення через творчі вправи.* Виконання вправ, які мають декілька варіантів розв'язку, допомагає дитині мислити нестандартно [5, с. 56].

- *Використання проєктної діяльності.* Робота над власними проєктами дозволяє дитині самостійно шукати рішення, експериментувати та творчо висловлювати свої ідеї [3, с. 38].

- *Формування атмосфери психологічного комфорту.* Діти повинні відчувати себе вільними у висловленні ідей, без страху критики або покарання [2, с. 14].

У молодшому шкільному віці вчителі та психологи відіграють важливу роль у розвитку креативності, створюючи безпечне та стимулююче середовище для експериментів і самовираження, що є важливим ресурсом для адаптації в умовах невизначеності. Заохочуючи нестандартне мислення, постановку запитань та пошук власних рішень, вчитель допомагає дітям розвивати гнучкість розуму та здатність знаходити нові підходи до проблем. Підтримка ініціативи та позитивна оцінка творчих спроб в навчальному середовищі формують у молодших школярів впевненість у власних силах, необхідну для успішної адаптації до мінливих обставин. Таким чином, педагог не лише навчає, а й виховує стійкість та здатність до інноваційного мислення, що є безцінним активом в умовах нестабільності. Цього можна досягти за умови заохочування ініціативи та самостійності; створення умов для експериментування та творчого пошуку; підтримки дитячої допитливості через відкриті запитання та дослідницькі завдання [1, с. 47]; застосування індивідуального підходу до кожного учня, з урахуванням його здібностей та інтересів [4, с. 22]; впровадження інтервенцій та змін в усталений навчальний процес.

Висновки. Розвинена креативність є не лише цінною особистісною якістю, але й потужним ресурсом для успішної адаптації молодших школярів до швидкоплинних і непередбачуваних реалій сьогодення та майбутнього. Саме тому розвиток креативності у молодших школярів є важливим питанням психології та педагогіки освіти. Використання ефективних методів навчання, створення сприятливого психологічного середовища та активне залучення дітей до творчої діяльності сприяють формуванню креативного мислення [5, с. 58]. Важливу роль у цьому процесі відіграє педагог, який повинен мотивувати дітей до пошуку нестандартних рішень, підтримувати їхню ініціативність та самостійність. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на визначення інноваційних методів розвитку творчих здібностей у початковій школі, адже умови невизначеності, спричинені соціальними, економічними чи воєнними кризами, можуть мати специфічний вплив на когнітивні процеси дітей, зокрема на їхню здатність генерувати нові ідеї, знаходити нестандартні рішення та адаптуватися до змін, що сприятиме формуванню гармонійно розвинутої особистості.

Список використаних джерел

1. Андрієвська В. М. Креативне мислення як основа розвитку особистості молодшого школяра. *Педагогічні науки*. 2021. № 8. С. 45–52.
2. Антоненко А. О. Теоретико-методологічні засади розвитку креативності у дітей молодшого шкільного віку. *Освітній простір*. 2020. № 3. С. 12–19.
3. Бех І. Д. Особистісно орієнтоване навчання у початковій школі: розвиток креативності. *Психолого-педагогічні аспекти*. 2021. № 2. С. 37–44.
4. Богуш А. М. Роль гри у формуванні творчого потенціалу дітей // *Дошкільна освіта*. – 2020. – № 6. – С. 21–28.
5. Васильєва Н. В. Методики розвитку дивергентного мислення у молодших школярів // *Наука і освіта*. – 2019. – № 10. – С. 56–63.

ЗМІСТ

Байда Анастасія Вплив музики на емоційну сферу особистості	3
Василюк Юлія Особливості переживання самотності молоддю	5
Герасимюк Анна Вплив методів арттерапії на емоційний стан підлітка	8
Глюза Катерина Чинники розвитку життєстійкості особистості	10
Головіна Оксана Реабілітація проявів ПТСР засобами арттерапії	13
Гопанчук Юлія Від травми до стійкості: травма-орієнтований підхід як шлях до благополуччя молодших школярів	15
Даниш Олена Наукові підходи до визначення поняття та сутності резильєнтності	18
Карплюк Віктор Психологічні фактори розвитку самооцінки в юнацькому віці	22
Конончук Анастасія Прокрастинація як бар'єр у прийнятті рішень здобувачами вищої освіти в умовах невизначеності	23
Король Олена Психоемоційний стан як ключова категорія психологічних досліджень	26
Корчагіна Аліна Вплив дитячо-батьківських відносин на особистість підлітка	30
Кибукевич Т. Формування позитивного ставлення до себе у молодших школярів як ключовий аспект подолання наслідків психотравматичних ситуацій	33
Кудак Микола Детермінанти конфліктності особистості у юнацькому віці	36
Лаврук Людмила Теоретичний аналіз проблеми сімейного насильства та його психологічних чинників	38
Ланевич Ян Інтерпсихічна зумовленість прагнення молоді до удосконалення фізичного «Я»	40
Мацкевич Ольга Стосунки як базова потреба людини в юнацькому віці	42
Мороз Софія Креативність молодших школярів як потенціал для успішної адаптації в умовах нестабільності: умови та механізми розвитку	45
Ничипорчук Іван Психологічні особливості формування толерантного ставлення до ветеранів з тілесними ушкодженнями	47
Опанасюк Вікторія Огляд сучасних підходів та методик психологічного супроводу дітей з РАС у дошкільному віці	49
Редько Вероніка Психологічні та гендерні особливості поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях	53
Хименко Андрій Психологічні особливості роботи з людьми, що пережили втрату	55
Шарафан Назарій Зміст психологічної готовності студентської молоді до волонтерської діяльності	56
Шмига Анастасія Особливості формування самооцінки у юнацькому віці: вплив міжособистісної взаємодії та воєнних чинників	59
Юрченко Катерина Чинники формування та психологічні наслідки цифрової залежності в юнацькому віці	62
Янко Елеонора Психологічні фактори булінгу серед підлітків	64

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

СТУДЕНТСЬКИЙ ДАЙДЖЕСТ

Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 11

Упорядники:

проф. Павелків Р. В., проф. Корчакова Н. В.

Підписано до друку 25.12.2025 р.

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 5,3 Наклад 300

ТОВ «Центр учбової літератури»

вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2458 від 30.03.2006 р.